

FOLKFÖRSÖRJNINGSMINISTERIET

Helsingfors, den 1/3 1947.

Cirkulär N:r 78.

BD-grupp 12.

Till folkförsörjningsnämnderna.

Ärende: Distribution av konstgödsel.

Beträffande utdelningen av konstgödsel inkommande vår har folkförsörjningsministeriet beslutat följande:

1. Allmän utdelning:

Den allmänna utdelningen verkställes dels mot de av odlarna innehavda tidigare inköpstillstånden Ff-blankett N:o E 264, och dels i form av s.k. utjämningsutdelning mot av folkförsörjningsnämnd utgivna inköpstillstånd, Ff-blankett N:r J 7 c. De odlare, vilka inneha inköpstillståndet Ff-blankett N:r E 264, äro berättigade att erhålla inköpstillståndet J 7 endast i det fall, att de under innevarande gödslingsår erhållit mindre mängder konstgödsel än vad utjämningsutdelningen förutsätter. För inbesparing av tid tillämpas beställningssystemet icke vid utjämningsutdelningen, utan konstgödseln levereras till minutaffärerna på basen av gjorda beräkningar. Då det kan inträffa, att de levererade konstgödselmängderna icke överallt förslå för utjämningsutdelningen, böra folkförsörjningsnämnderna omedelbart uträkna de konstgödselmängder, som skola tilldelas odlarna vid utjämningsutdelningen, för att de konstgödselmängder, som eventuellt fattas, skola hinna tillsändas odlarna före vårsådden.

Folkförsörjningsnämnderna ha i enlighet med folkförsörjningsministeriets cirkulär N:r 488/30. 12. 46 uträknat de konstgödselmängder, som tillkomma varje odlare, på basen av det för odlingen med ledning av 1946 års skörd fastställda antalet överlåtelseenheter samt mineraljords- och kärrodlingsarealen. Beräkningsgrunderna äro följande:

Fosfatgödsel:
125 kg per 1,000 överlåtelseenheter.
Kaligödsel:
35 kg per 1,000-överlåtelseenheter +
40 „ „ kärrodlingshektar
Kvävegödsel:
35 kg per 1,000 överlåtelseenheter +
15 „ „ mineraljordshektar.

Numera har det framgått, att så stora fosfat- och kvävegödselmängder på grund av den svåra transportsituationen icke ännu denna vår kunna utdelas, medan däremot kaligödsel i något större mängder kan utdelas. Odlingar under 2 ha tilldelas på grund av den ringa tillbudsstående mängden kväve en konstgödselblandning, vari ingår 16 % P_2O_5 , 25 % K_2O och 6 % N. Av denna blandning utdelas 100 kg per 1,000 överlåtelseenheter. De konstgödselmängder, som skola utdelas till större odlingar, erhållas, då ovan nämnda mängder multipliceras med följande tal:

fosfatgödsel med talet	0.7
kaligödsel „ „	1.3
kvävegödsel „ „	0.25

Av exempel 1 i bilagan framgår uträkningen av konstgödselmängderna för sådana odlingar, vilka tidigare icke beviljats inköpstillståndet Ff-blankett N:r E 264. Ifall sagda tillstånd har beviljats, skall från gödselmängderna avdragas de mängder, som utdelats under innevarande gödslingsår. Då fosfat utdelats till 200 %, kaligödsel till c:a 150 % och kvävegödsel till c:a 10 %, erhållas de till odlarna utdelade gödselmängderna genom multiplicering av de på inköpstillståndet angivna mängderna med följande tal:

fosfatgödsel med talet	2.0
kaligödsel „ „	1.5
kvävegödsel „ „	0.1

Dessa avdrag böra ovillkorligen göras vid utskrivning av tilläggsinköpstillstånd för sådana odlingar, vilka beviljats det nu gällande inköpstillståndet för konstgödsel. Av exempel 2 framgår uträkningen av gödselmängderna för sådan odling och av exempel 3 uträkningen av gödselblandningsmängden för odlingar under 2 ha.

På ovan nämnt sätt uträknade gödselmängder få ökas såsom följer i nedan angivna fall:

1. Ökningen utgör 25 % i till Uleåborgs län hörande Hailuoto, Haukipudas, Ii, Kempele, Kestilä, Kiiminki, Kuivaniemi, Kårsämäki, Oulunsalo, Piippola, Pulkmila, Pyhäntä, Säräisniemi, Utajärvi, Vuolijoki, Yli-Ii och Ylikiiminki kommuner samt i till Vasa län hörande Halsua, Lestijärvi, Perho och Ullava kommuner för alla odlingar, ifall ökningen icke är större enligt följande punkter 2 och 3.

2. Ökningen utgör 50 % i hela landet för sådana odlingar, som bildats med stöd av jordanskaffningslagen, och för sådana krigsflyttades arrendeodlingar, vilkas växtskick enligt folkförsörjningsnämndens åsikt uppenbart äro under medelnivån i kommunen, ifall ökningen icke är större enligt följande punkt.

3. Ökningen utgör 100 %: a) i hela landet för odlingar, vilka bildats med stöd av den s. k. vanhävdslagen eller med stöd av jordanskaffningslagen på egentliga vanhävdslägenheter, b) i Eno, Ilomants, Pielisjärvi och Tuupovaara kommuner samt i Nurmes landskommun, c) i Lapplands län samt i till Uleåborgs län hörande Hyrynsalmi, Kuhmo, Kuusamo, Pudasjärvi, Puolanka, Ristijärvi, Suomussalmi och Taivalkoski kommuner för sådana odlingar, vilka icke beviljats inköpstillståndet för konstgödsel Ff-blankett N:r E 264, och vilka således icke blivit delaktiga av den extra utdelning, som verkstälts inom sagda område.

Vid beräkningen bör beaktas, att även efter det odlingen övergått till ny innehavare så sent, att denne icke är överlåtelse-skyldig med avseende på 1946 års skörd, begagnas det för odlingens tidigare innehavare fastställda antalet överlåtelseenheter. Den nya odlare, som kommit i besitt-

ning av hela odlingen, har i överensstämmelse med föreskrifterna i Reglementeringsmeddelanden N:r 14 (980) 15. 6. 1945 av den tidigare ägaren även fått mottaga inköpstillståndet Ff-blankett N:r E 264 och den nya innehavaren beviljas även vid utjämningsutdelningen de extra inköpstillstånd, som eventuellt komma att tilldelas odlingen. Även sådana nya odlare, som kommit i besittning av en del av odlingen, ha varit berättigade att erhålla inköpstillståndet N:r E 264, varvid innehavaren av stamlägenheten har varit skyldig att utbyta sitt inköpstillstånd mot ett i motsvarande mån mindre inköpstillstånd. I detta fall erhålla vid utjämningsutdelningen såväl stamlägenhetens innehavare som de nya innehavarna av delodlingarna de tilläggsinköpstillstånd som eventuellt komma att beviljas envar av dem. I fall de nya innehavarna av delodlingarna kommit så sent i besittning av odlingen, att inköpstillståndet N:r E 264 icke hunnit beviljas dem, och innehavaren av stamlägenheten inköpt den konstgödselmängd, som täcker hela den av honom tidigare innehavda lägenhetens behov, äro innehavarna av delodlingarna berättigade att av innehavaren av stamlägenheten erhålla den mängd konstgödsel, som motsvarar deras odlingars behov, och dessutom de inköpstillstånd, som eventuellt vid utjämningsutdelningen komma att beviljas deras delodlingar. För den händelse innehavarna av delodlingarna likväl icke av stamlägenhetens innehavare erhålla de gödselmängder, som tillkomma dem, bör folkförsörjningsnämnden vid utjämningsutdelningen bevilja dem inköpstillstånd, motsvarande de konstgödselmängder, som komma att utdelas för innevarande vår. Härvid minskas i motsvarande mån de gödselmängder, som vid utjämningsutdelningen eventuellt skulle beviljas innehavaren av stamlägenheten. Även till den förflyttade befolkningen hörande arrendeodlare beviljas vid utjämningsutdelningen för den arrenderade arealen ett inköpstillstånd för konstgödsel, som beräknats på basen av det överlåtelseenhetsantal, vilket fastställts för stamlägenheten. Härvid minskas icke i motsvarande mån den för stamlägenheten fastställda gödselmängden.

Inköpstillstånden utskrivs på Ff-blankett N:r J 7. För de odlare, som tidigare erhållit inköpstillståndet N:r E 264, ut-

skrivs tilläggsinköpstillsånden på den affär, hos vilken de tidigare inköpt sin konstgödsel, för andra odlare på den affär, hos vilken de själva önska göra sina inköp. För de odlare, som kommit i besittning av en del av odlingen, skall inköpstillsåndet likväl utskrivas på den affär, hos vilken stamlägenheten inköper sin konstgödsel, emedan gödseln levereras till denna affär. Inköpstillsånden utskrivas särskilt för varje slag av konstgödsel och folkförsörjningsnämnden bör över de odlare, som erhållit inköpstillsånd, föra en förteckning, på vilken även de olika gödselmängderna antecknas. Arrendeodlare, som hör till den förflyttade befolkningen, skall för erhållande av inköpstillsånd förete arrendekontrakt, på vilket inköpstillsåndets datum och konstgödselmängderna böra antecknas. Minutaffärerna skola returnera inköpstillsånden till folkförsörjningsnämnden.

2. Nyodlingar:

För år 1945 och 1946 röjd nyodling få per röjd hektar inköpstillsånd utskrivas för följande mängder gödsel:

300 kg fosfatgödsel
150 „ kaligödsel
100 „ kvävegödsel.

För erhållande av inköpstillsånd bör odlare förete av kretsinstruktören eller två andra tillförlitliga personer utskrivet intyg, varav framgår storleken av den röjda arealen samt när den röjts till åker. Folkförsörjningsnämnden bör föra förteckning över de odlare, som erhållit inköpstillsånd (Ff-blankett N:r J 7) samt över de röjda arealerna och de mängder gödsel, som distribuerats. På inköpstillsåndet bör ordet „nyodling” antecknas. Gödseln erhålles hos minutaffärerna från de partier, som tillställts dem för utjämningsutdelningen. Minutaffärerna böra beställa konstgödsel hos partiaffärerna. För detta ändamål böra minutaffärerna föra en förteckning över de mängder av konstgödsel, som sålts för nyodlingar, och uppgöra ett sammandrag av dem. Inköpstillsånden returneras till folkförsörjningsnämnden, och nämnden bör anbringa sin stämpel på sammandraget, som bifogas ovannämnda beställning.

3. Avtalsodlingar av olje- och fiberväxter samt rotfrukter:

För dessa avtalsodlingar ha 400 kg fosfatgödsel beviljats per hektar. Odlare av senap får likväl utbyta hälften av fosfatgödselmängden mot kvävegödsel. För erhållande av inköpstillsånd (J 7) bör odlare senast den 15. 4. 47 förete folkförsörjningsnämnden odlingsavtalet, på vilket nämnden bör göra anteckning om att inköpstillsåndet utgivits.

4. Avtalsodlingar av cikoria:

För dessa avtalsodlingar (300 ha) ha 600 kg gödselblandning beviljats per hektar. Beträffande inköpstillsånden samt villkoren för deras erhållande gälla samma bestämmelser som i punkt 3.

5. Konstgödsel för medlemmar av lantbruksklubbar och för krigsinvalidier.

Maatalouskerholiitto och Krigsinvalidernas Brödraförbund ha beviljats gödselblandning, som distribueras genom dessa organisationers förmedling till de parcellodlingar, som underlyda dem.

6. Odlingar under glas samt plantskole- och grönsaksodlingar:

Distributionen av de mängder konstgödsel, som beviljats för dessa odlingar, ombesörjes av Suomen Puutarhavielijäin Liitto.

7. Parcell- och grönsaksodlingar i konsumtionscentra och på industriorter.

Till vissa konsumtionscentra och industriorter kommer gödselblandning att levereras för parcell- och grönsaksodlingar. Senare meddelas särskilt, till vilka orter blandningen kommer att levereras. Distributionen sker mot inköpstillsånd, som får utskrivas för en blandning om 5 kg per ar. Inköpstillsånden (J 7) kunna även vara gemensamma. Gödselblandning får utgivas åt matlag på basen av den faktiska storleken av den parcellodling, som innehas av detsamma, likväl högst för 2 ar per matlagsmedlem.

8. De tidigare i folkförsörjningsministeriets cirkulär N:r 399/18. 10. 1946 utfärdade bestämmelserna om extra utdelningar (inom de krigshärjade områdena i norra Finland, ävensom till avtalsodlare av soc-

kerbetor och till odlare av timotejfrö) äro fortfarande i kraft. Odlare av timotejfrö skulle för erhållande av inköpstillstånd senast den 1. 3. 1947 förete folkförsörjningsnämnden av affären utgivet inköpskvitto för frö. För avtalsodling av sockerbeter distribueras 800 kg superfosfat, 400 kg 40 % kalisalt och 500 kg kalk- eller chilalpeter per hektar. Odlingsavtalet bör senast den 1. 4. 1947 förete folkförsörjningsnämnden. Inköpstillstånden J 7 utskrivs för anskaffning av konstgödsel från

affärer, som underlyda Keskusosuusliike Hankkija r. l. eller Centrallaget Labor m. b. t. På odlingsavtalet bör anteckning om utgivandet av inköpstillstånd för konstgödsel göras. Inom de krigshärjade områdena i norra Finland utdelas en extraranson mot inköpstillstånd (Ff-blankett N:r E 264). De mängder, som komma att utdelas, samt kupongerna äro följande:

Fosfatgödsel	250 %	P 3
Kaligödsel	100 %	K 3
Kvävegödsel	100 %	N 4

Avdelningschef *Risto Vasara.*

Biträdande byråchef T. Keränen.

Bilaga: Uträkning av konstgödselmängderna. icke utgivits inköpstillstånd (Ff-blankett N:r E 264) för konstgödsel.

Exempel 1. Odling, för vilken tidigare

Den reducerade åkerarealen	10.5 ha
Kärrodlingsarealen	2.0 „
Mineraljordsarealen	8.5 „
För odlingen ha 6,300 överlåtelseenheter (6.3 tusen ö. e.) faststälts.		

Odlingen erhåller vid utjämningsutdelningen:

Fosfatgödsel:	$6.3 \times 125 \times 0.7 = 551 = 550 \text{ kg}$
Kaliködsel:	$[(6.3 \times 35) + (2 \times 40)] \times 1.3 = 390 = 400 \text{ kg}$
Kvävegödsel:	$[(6.3 \times 35) + (8.5 \times 15)] \times 0.25 = 87 = 90 \text{ kg}$

Exempel 2. Odling, för vilken utgivits inköpstillstånd (Ff-blankett N:r E 264) för konstgödsel. tala mängderna av konstgödsel äro följande:

Odlingsarealerna och antalet överlåtelseenheter desamma som i exempel 1. De på inköpstillståndet N:r E 264 antecknade to-	Fosfatgödsel	200 kg
	Kaligödsel	300 kg
	Kvävegödsel	100 kg

Odlingen erhåller vid utjämningsutdelningen:

Fosfatgödsel:	$550 - (2 \times 200) = 150 \text{ kg}$
Kaligödsel:	$400 - (1.5 \times 300) = -50 \text{ kg}$
Kvävegödsel:	$90 - (0.1 \times 100) = 80 \text{ kg}$

Odlingen erhåller alltså icke kvävegödsel vid utjämningsutdelningen: För odlingen ha 750 överlåtelseenheter (0.75 tusen ö. e.) faststälts.

Exempel 3. Odling under 2 ha.

Odlingen erhåller följande gödselblandning: $0.75 \times 100 = 75 = 80 \text{ kg}$.

Minutaffärerna äro berättigade att utdela på ovannämnda sätt uträknade och på inköpstillståndet antecknade mängder av all annan gödsel än ammoniumnitrat, varav endast hälften av den på inköpstillståndet för kvävegödsel antecknade mängden får utgivas.